



EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2011.11.18
KOM(2011) 774 galutinis

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

**pagal Tarybos reglamento (EB) 1234/2007 184 straipsnio 7 dalį
dėl vyno skatinimo trečiųjų šalių rinkose priemonės įgyvendinimo**

{SEK(2011) 1371 galutinis}

TURINYS

1.	Įvadas	3
2.	Priemonės aprašas ir įgyvendinimo sąlygos	3
2.1.	Galimybės pasinaudoti priemone sąlygos ir reikalavimus atitinkantys veiksmai.....	4
2.2.	Atitiktis ir sąsaja su kitomis skatinimo priemonėmis	5
3.	Programavimas ir įgyvendinimas.....	5
3.1.	Programavimas.....	5
3.2.	Įgyvendinimas, paraiškų atrankos procedūros	6
3.3.	Biudžeto vykdymas.....	7
3.3.1.	Sąjungos įnašas ir papildoma valstybės pagalba.....	7
3.3.2.	Įsisavinimas valstybėje narėse	7
3.4.	Paramos gavėjai	9
3.5.	Atlikti veiksmai.....	10
3.6.	Pagrindinės tikslinės rinkos.....	11
4.	Valstybių narių vertinimas ir pasiūlymai	12
4.1.1.	Privalumai	12
4.1.2.	Trūkumai	12
4.1.3.	Valstybių narių pasiūlymai	12
5.	Išvada	13

1. ĮVADAS

2008 m. priimta¹ ir į 2007 m. spalio 22 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1234/2007 (toliau – bendras BRO reglamentas)² įtraukta vyno BRO reforma siekiama atkurti rinkos pusiausvyrą ir padidinti sektoriaus konkurencingumą, drauge išsaugant gerą Sąjungos vyno vardą ir kokybę. Tradicinės rinkos priemonės, skirtos, pavyzdžiui, distiliavimui, parama už misos koncentratą ir sodinimo teisių sistema pamažu panaikinamos, jas keičia labiau struktūrinio pobūdžio priemonės (investavimas, vynuogynų perplanavimas ir konversija) ir naujoji populiarinimo trečiosiose šalyse priemonė. Visos šios priemonės įgyvendinamos pasitelkiant nacionalines pagalbos programas. Skatinimo trečiųjų šalių rinkose priemonės, vienos iš kertinių šios reformos dalių, pagrindinis tikslas – padidinti Sąjungos vyno konkurencingumą trečiosiose šalyse.

Šioje ataskaitoje, vadovaujantis bendro BRO reglamento 184 straipsnio 7 dalimi, nagrinėjamas vyno skatinimo trečiosiose šalyse priemonės, nurodytos to reglamento 103p straipsnyje, įgyvendinimas pirmaisiais dvejais reformos taikymo metais. Joje remiamasi kai kuriose valstybėse narėse atliktų auditų rezultatais, taip pat valstybių narių pateikta informacija, pirmiausia įgyvendinimo ataskaitose, kuriose pagal 188a straipsnio 6 dalį numatoma atlikti nacionalinių programų išlaidų panaudojimo efektyvumo analizę ir teikti siūlymai dėl priemonių, galinčių padidinti efektyvumą.

Iki 2014 m. valstybių narių ataskaitos ir papildomi vertinimai, susiję su pagalbos programų, tarp jų ir skatinimo priemonės, išlaidomis ir gauta nauda, turi būti pateikti kiekvienų metų kovo mėn. Ši informacija turėtų leisti patobulinti nagrinėjamos priemonės analizę.

2. PRIEMONĖS APRAŠAS IR ĮGYVENDINIMO SĄLYGOS

Vyno skatinimo trečiųjų šalių rinkose priemonė reglamentuojama pagal bendro BRO reglamento 103p straipsnį ir jo įgyvendinimo nuostatomis, įtvirtintomis Reglamente (EB) Nr. 555/2008³, pirmiausia 2–5 straipsniuose dėl nacionalinių pagalbos programų įgyvendinimo ir konkrečiau – skatinimo priemonės įgyvendinimo, taip pat 35–37a straipsniuose bei I, II, IV, V, VI ir VIII prieduose (ataskaitos, vertinimas ir bendrosios nuostatos).

Valstybės narės pirmąją savo nacionalinę pagalbos programą pristatė 2008 m. birželio 30 d., į ją įtraukdamos pasirinktinai vieną ar daugiau reikalavimus atitinkančių priemonių, kurios nurodomos bendro BRO reglamento 103m straipsnyje. Programos galioja penkerius metus (2009–2013 m.) ir gali būti iš dalies keičiamos du kartus per metus (kovo ir birželio mėn.), kad būtų galima jas pritaikyti prie sektoriaus pokyčių.

¹ OL L 148, 2008 6 6, p. 1.

² OL L 299, 2007 11 16, p. 1.

³ OL L 170, 2008 06 30, p. 1.

2.1. Galimybės pasinaudoti priemone sąlygos ir reikalavimus atitinkantys veiksmai

Į priemonę įeina skatinimas ar informavimas trečiosiose šalyse apie vynus su saugoma kilmės vietos nuoroda arba su saugoma geografinė nuoroda arba apie vynus su vyninės vynuogių veislės nuoroda (rūšiniam vynu).

Teisės aktuose išskiriamos tokios penkios veiksmų kategorijos:

- A) viešųjų ryšių, skatinimo arba reklamos veiksmai, kuriais ypač siekiama pabrėžti Sąjungos produktų privalumus, pirmiausia kokybės, maisto saugos ar palankumo aplinkai aspektu;
- B) dalyvavimas tarptautiniuose renginiuose, mugėse ar parodose;
- C) informavimo kampanijos, pirmiausia apie Sąjungoje taikomą tvarką, taikomą kilmės vietos ir geografinėmis nuorodoms bei ekologiškiems produktams;
- D) naujų rinkų tyrimai, reikalingi norint išplėsti galimybes;
- E) informavimo ir skatinimo veiksmų rezultatų vertinimo tyrimai.

Iš pradžių priemonė vienam paramos gavėjui ir vienai rinkai negalėjo būti taikoma ilgiau kaip trejus metus. Nuo 2010 m.⁴ priemonė tam pačiam paramos gavėjui gali būti pratęsta daugiausia dvejiems metais, prieš tai įvertinus pirmaisiais metais atliktus veiksmus.

Skirta Sąjungos pagalba neturi viršyti 50 proc. tinkamų išlaidų; ją galima papildyti nacionaline pagalba. Šiuo atveju veiksmas turi atitikti valstybės pagalbai taikomas taisykles.

Tinkamumo sąlygos yra smulkiai išdėstytos teisės aktuose, tačiau reikia nurodyti pagrindines jų; turi būti įrodyta, kad

- produktams, kuriems taikoma priemonė, tikslinės trečiosios šalys teikia jų eksporto galimybių ar galimų naujų realizavimo rinkų, be to, šie produktai turi didelę pridėtinę vertę;
- naudos gavėjai turi pakankamus pajėgumus ir išteklius, kad įveiktų specifinius prekybos su tikslinėmis trečiosiomis šalimis apribojimus ir kad priemonę būtų galima kuo veiksmingiau įgyvendinti;
- paramos gavėjai gali būti privačios įmonės arba profesinės organizacijos, gamintojų organizacijos, tarpšakinės organizacijos arba viešosios įstaigos (valstybės narės sprendimu);
- pirmenybė teikiama labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, kaip apibrėžta Komisijos rekomendacijoje 2003/361/EB⁵.
- parinktos priemonės pasižymi geriausiu kokybės ir išlaidų santykiu.

⁴ OL L 232, 2010 9 2, p. 1.

⁵ 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija dėl labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių apibrėžimo (OL L 124, 2003 05 20, p. 36.).

Valstybės narės taiko atrankos procedūras, atsižvelgdamos į reglamentuose įtvirtintus kriterijus, kad atrinktų geriausius projektus su geriausiu kokybės ir išlaidų santykiu, pirmiausia atrankos metu įsitikindamos, kad paraiškos tenkina sąlygas ir yra laikomasi teisės aktais nustatytų terminų.

Jos taip pat nustato rezultatų ir priemonės poveikio vertinimo rodiklius ir Komisijai reguliariai perduoda duomenis ir ataskaitas, susijusias su priemonės vykdymu pagal nurodytojo įgyvendinimo reglamento nuostatas.

2.2. Atitiktis ir sąsaja su kitomis skatinimo priemonėmis

Vyno sektoriui taip pat gali būti taikomos skatinimo priemonės atsižvelgiant į horizontaliąsias priemones, tarp kurių yra žemės ūkio produktų (Reglamentas (EB) Nr. 3/2008⁶) ir kaimo plėtros (Reglamentas (EB) Nr. 1698/2005⁷) skatinimas. Valstybės narės turi įsitikinti, kad pagal bendrą BRO finansuojamos skatinimo priemonės yra atitinka priemones, finansuojamas taikant kitą tvarką, ir vengti dvigubo finansavimo atvejų.

Pagrindiniai bendro BRO skatinimo priemonės ir priemonių pagal Reglamentą (EB) Nr. 3/2008 skirtumai yra šie:

- pagal bendrą BRO pagalbą gali gauti privačios įmonės,
- pagal bendrą BRO tikslinės yra tik trečiųjų šalių, o ne valstybių narių rinkos,
- pagal bendrą BRO galimi veiksmai, susiję su prekės ženklais, tačiau tai neleidžiama pagal nurodytąsias horizontaliąsias skatinimo priemones;
- pagal bendrą BRO paraiškų atrankos procedūra yra nacionalinė; horizontalių skatinimo priemonių atveju pirminė atranka vykdoma nacionaliniu lygiu, o galutinę atranką atlieka Komisija.

3. PROGRAMAVIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

3.1. Programavimas

Nacionalinėms programoms skiriamos ES lėšos siekia 5,2 mlrd. EUR 2009–2013 m. laikotarpiui (peržiūra 2011 m.); skatinimo priemonė, priklausomai nuo valstybių narių pasirinkimo, sudaro 15,6 proc. šios sumos, t. y. 768 mln. EUR⁸.

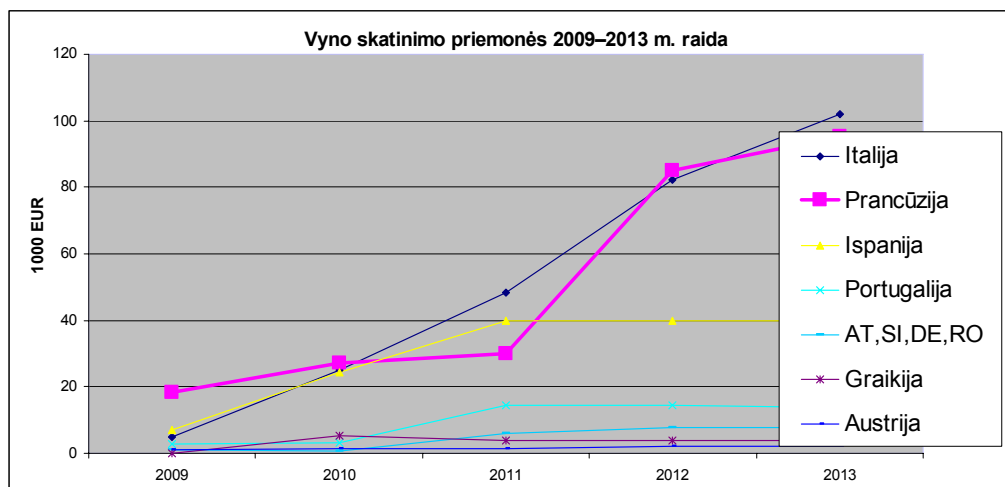
Per tą patį laikotarpį ši suma reguliariai didėja – nuo 35 mln. EUR, įsisavintų 2009 m., iki 265 mln. EUR pagal 2013 m. programavimą. Laipsnišką augimą galima, be kita ko, paaiškinti tuo, kad 2012 m. liepos 31 d. baigs galioti rinkos priemonės, skirtos geriamojo alkoholio distiliavimui, distiliavimui krizės atveju ir paramai už

⁶ OL L 3, 2008 1 5, p. 1.

⁷ OL L 277, 2005 10 21, p. 1.

⁸ 2007 m., diskusijų prieš įvedant reformą metu, Komisija pasiūlė metinę sumą, siekiančią 120 mln. eurų, specifinę skatinimo priemonę, arba 600 mln. eurų 2009–2013 m. laikotarpiui. Vėliau ši priemonė buvo įtraukta į programų priemonių sąrašą ir sumų paskirstymas tarp priemonių buvo paliktas valstybių narių nuožiūrai, kurios, kaip matyti, šios priemonės atžvilgiu viršijo Komisijos iš pradžių numatytą sumą.

misos koncentratą, taip pat sektoriaus būtinybe palaipsniui prisitaikyti prie naujojo vyno BRO (žr. toliau pateikiamą lentelę).



3.2. Įgyvendinimas, paraiškų atrankos procedūros

Kaip ir visų pagalbos programų priemonių atveju, kiekviena valstybė narė skatinimo priemones įgyvendino atsižvelgdama į savo pačios administracinę struktūrą. Valstybės narės, pasižyminčios labiau regionine struktūra, tokios kaip Ispanija, Italija ir Vokietija, 2009 m. turėjo priimti priemonės taikymo regionines nuostatas, o tai tam tikrais atvejais pirmaisiais metais šiek tiek sulėtino priemonės įgyvendinimą; tai valstybės narės nurodė savo įgyvendinimo ataskaitoje.

Paraiškų nagrinėjimui valstybių narių lygiu atsižvelgiama į Sąjungos teisės aktų nuostatas⁹ (pvz., numatomas poveikis, pridėtinė vertė, projekto išlaidų panaudojimo efektyvumas, projekto su eksportu susijęs techninis ir finansinis pajėgumas, kelių šalių bendrai pateikti projektai, tikslinė rinka). Be to, tam tikros valstybės narės iš paraiškų pateikėjų reikalauja išsamios strateginės ir rinkodaros analizės, prašo nurodyti programos trukmę, tikslines šalis, skatinimo tipą, konkrečius projekto tikslus, pateikti išsamų įgyvendintų veiksmų aprašą, išsamų eilutėmis suskirstytą biudžetą, numatomą poveikį (numatomas poveikis atitinkamų produktų paklausos augimui).

Vykdamas paraiškų atrankos procedūras, prioritetų nustatymas, pagal kuriuos taikoma pirmenybė pasinaudoti priemone, išmokų sąlygos ir kontrolės organizavimas gali skirtis priklausomai nuo valstybės narės, atsižvelgiant į jos administracinę struktūrą ir jos vyno sektoriaus struktūrą.

Valstybės narės, siekdamos atrinkti projektus, pasižyminčius geriausiu išlaidų panaudojimo efektyvumu, vadovaujasi tam tikrais vyno sektoriui numatytais kriterijais. Kriterijus, susijęs su „labai mažomis, mažosiomis ir vidutinėmis įmonėmis“ nėra laikomas svarių kriterijumi.

⁹ Reglamentas (EB) Nr. 1234/2007 ir jo įgyvendinimo nuostatos, numatytos pagal Reglamentą (EB) Nr. 555/2008.

Pavyzdžiui, Prancūzijoje, kur tarpšakinės organizacijos, gamintojų organizacijos ir profesinės organizacijos pasižymi tvirta struktūra, taikomi skirtingi atrankos prioritetai priklausomai nuo to, ar programos pateiktos privačių įmonių, ar nurodytųjų organizacijų.

Italijoje 30 proc. skatinimo priemonei skirto biudžeto valdoma nacionaliniu lygmeniu ir skiriama projektams, kurios teikia tarpšakinės organizacijos, nacionalinės gamintojų organizacijos ir profesinės organizacijos, įmonės arba laikinos įmonių asociacijos, atstovaujančios įvairių regionų produkcijai. Likusieji 70 proc. valdomi nacionaliniu lygiu ir skiriami projektams, kuriuos teikia įmonės ir įmonių asociacijos, atstovaujančios atskirai regioninei produkcijai arba net vienai saugomos kilmės vietos nuorodai arba saugomai geografini nuorodai.

Taip pat matyti, kad atrenkant paraiškas tikslinės rinkos yra reikšmingas veiksnys. Tam tikros valstybės narės riboja tikslinės rinkas, arba nustato prioritetines rinkas, atsižvelgdamos į jų ypatybes (ar tai yra vadinamosios konsoliduotos, potencialios ar besiformuojančios rinkos (plg. 3.6 punktą). Tikslinės rinkos skirtingose valstybėse narėse skiriasi; kai kurios jų yra laikomos konsoliduotomis tam tikrų valstybių narių atžvilgiu, o kitoms jos yra besiformuojančios, o dar kitoms jos gali būti visiškai naujos. Antai Vokietijoje finansinis įnašas nerekomenduojamoms rinkoms sudaro ne daugiau kaip 25 proc. tinkamų išlaidų.

3.3. Biudžeto vykdymas

Pirmaisiais dvejais reformos įgyvendinimo metais devynios valstybės narės (FR, ES, IT, PT, EL, AT, SI, DE, RO) veiksmingai taikė skatinimo priemonę už Sąjungos ribų už sumą, siekusią apie 35 mln. EUR 2009 m. ir 87 mln. EUR 2010 m., o tai sudarė 6,7 proc. visų tuo pačiu laikotarpiu valstybėms narėms skirtų ES lėšų.

3.3.1. Sąjungos įnašas ir papildoma valstybės pagalba

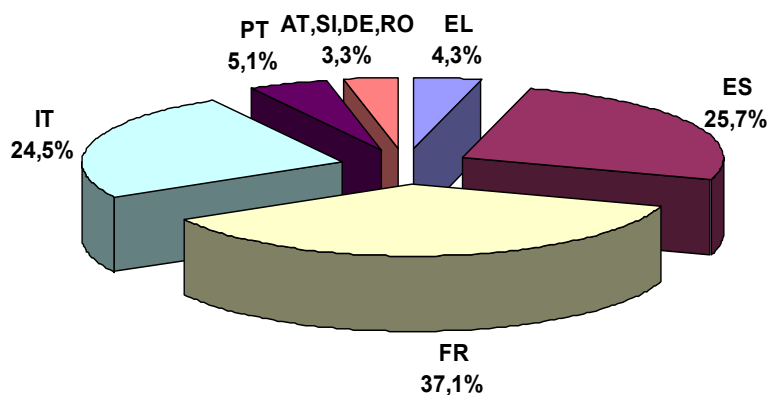
Įsisavinta Sąjungos pagalba 2009–2010 m. visoms šioms valstybėms narėms atitinka 50 proc. tinkamų išlaidų laikantis nuostatų, pagal kurias nustatyta 50 proc. siekianti didžiausia riba, išskyrus Italiją, kuriai ji sudaro 47 proc. šių išlaidų, nes 2009 m. įmonės, kurios skatino savo ženklus ir nebuvo labai mažos, mažosios ir vidutinės įmonės, gavo Sąjungos paramą, kuri siekė ne daugiau kaip 30 proc. tinkamų išlaidų.

Išskyrus Ispaniją ir Slovėniją, per tą patį laikotarpį buvo skirta papildomos valstybių pagalbos. Jos suma siekė 5,9 mln. EUR ir sudarė 2,4 proc. ES įnašo. Italijoje papildoma nacionalinė pagalba negali viršyti 20 proc. tinkamų išlaidų ir sudaro 2,2 proc. šioje valstybėje narėje įsisavintos Sąjungos sumos. Prancūzijoje dviem atskiriems projektams, kuriuos vykdė Vynų su kilmės nuorodomis tarpšakinis komitetas, buvo skirta papildoma nacionalinė pagalba, sudariusi 25 proc. tinkamos sumos. Portugalijoje valstybės pagalba sudaro 5,2 proc. įsisavintų tinkamų išlaidų.

3.3.2. Įsisavinimas valstybėse narėse

Sumos, kurias išleido trys pagrindinės vyno gamintojos ir eksportuotojos iš ES valstybės narės (FR, ES, IT) sudaro apie 87 proc. įsisavintos sumos 2009 m. ir 2010 m. (žr. toliau pateiktą lentelę).

**Bendrijos pagalbos vyno skatinimo priemonėms
įsisavinimas 2009 m. ir 2010 m.**



Apskritai valstybės narės, išskyrus Austriją ir Graikiją, stipriai sumažino su skatinimo priemone susijusias prognozes. Bulgarija iš pradžių skatinimo priemonei numatytą biudžetą nukreipė į perplanavimo ir konversijos priemones (žr. toliau pateikiamą lentelę).

Skatinimo priemonių trečiųjų šalių rinkose vykdymas
palyginti su visomis nacionalinėmis programomis

2009 m. + 2010 m.	DE	EL	ES	FR	IT	AT	PT	RO	SI	ES
Pradinė prognozė	8,7%	18%	10%	23%	8%	13%	12%	1,0%	23%	11,6%
Galutinis rezultatas	0,9%	15,6%	6,3%	11,4%	5,6%	12,3%	7,0%	0,2%	15,6%	6,7%
Įsisavinimo santykis	10,5%	85%	65%	50%	71%	93%	57%	17,1%	67%	58,0%

Tai, kad ne viena valstybė narė lėšas nukreipė kitoms paramos programos priemonėms, galima paaiškinti

- būtinybe sustiprinti kitas priemones.

Antai Prancūzija nurodė 2008 m. ir 2009 m. konjunktūros krizę ir vyno vartojimo pasaulyje sumažėjimą, kuris pirmiausia įtakos turėjo brangiems prancūziškiems vynams ir lėmė tai, kad buvo būtina perskirstyti lėšas į investavimo priemonę ir kitas, vidaus rinkoje pelningesnes priemones,

- šios naujos priemonės įgyvendinimo administraciniais sunkumais (valstybės narės ir tikslinių trečiųjų šalių lygmeniu).

Panašu, kad Vokietijai teko patirti daugiausia administracinių sunkumų dėl kompetencijos tarp federalinės administracijos ir regioninių administracijų pasidalijimo. Šioje valstybėje narėje federaliniu lygiu buvo finansuoti du projektai, ir tik vienas – žemės (Reino žemės-Pfalco) lygmeniu.

Valstybės narės taip nurodė ir kitus veiksnius, kurie leistų paaiškinti šį mažą panaudojimą – tai ekonomikos krizė, daugybei įmonių sudėtinga gauti kreditą bendram finansavimui, tarp šių įmonių pirmiausia yra labai mažos, mažosios ir

vidutinės įmonės. Austrija ir Kipras nurodė, kad prastas derlius taip pat turėjo neigiamą poveikį prognozėms.

3.4. Paramos gavėjai

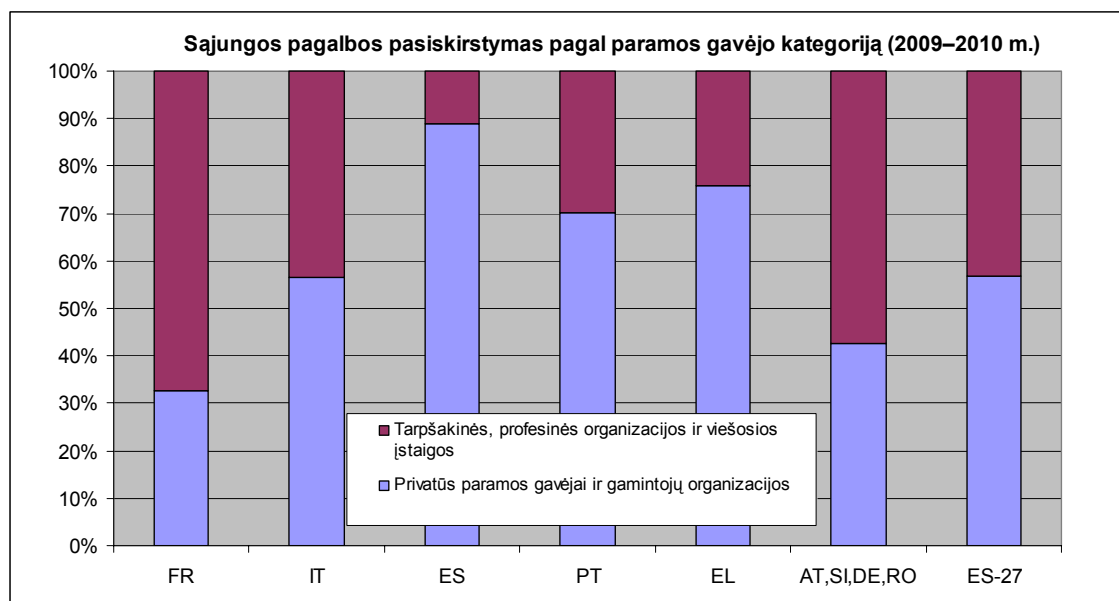
2009–2010 m. skatinimo priemonėje dalyvavo 672 paramos gavėjai (žr. toliau pateikiamą lentelę). Reikia pažymėti, kad didžioji dalis paramos gavėjų dalyvauja keliuose projektuose, kurie gali apimti vieną ar daugiau veiksmų ir kurie gali būti skirti vienai ar daugiau rinkų.

Sąjungos pagalba paramos gavėjams (2009 m. ir 2010 m.)

Eurais	FR	IT	ES	PT	EL	AT,SI,DE,RO	Iš viso
Išsivantos pagalbos suma	45 313 425	29 978 077	31 222 343	6 232 571	5 233 000	4 405 465	122 384 882
Paramos gavėjų skaičius	98	89	290	62	42	91	672
Vidutinė suma vienam paramos gavėjui	462 382	336 832	107 663	100 525	124 595	48 412	182 120
Didžiausia suma	7 571 438	3 753 558	3 657 739		647 320		7 571 438

Nebuvo nė vieno projekto, kurį būtų bendrai pateikę paramos gavėjai iš skirtingų valstybių narių.

Atstovaujami visi reikalavimus atitinkančių paramos gavėjų tipai (žr. toliau pateikiamą lentelę); galima pastebėti, kad tam tikrose valstybėse narėse, kuriose yra gausiausia tarpšakinių organizacijų, gamintojų organizacijų ir profesinių organizacijų, vidutinės išlaidos vienam projektui yra didesnės; taip pat didesnis mažų ir didelių projektų kintamumas. Vidutinės Sąjungos išlaidos vienam paramos gavėjui siekia 182 120 EUR.



Italijoje, kurioje išlaidų vidurkis vienam paramos gavėjui siekė 336 832 EUR, laikinų įmonių asociacijų, kurių pagrindinis tikslas yra bendrai vykdyti skatinimo veiksmus, kūrimas tam tikru mastu leido įveikti sunkumus, susijusius su palyginti nedideliu įmonių dydžiu.

Prancūzijoje didesnę išlaidų vienam paramos gavėjui vidurkį (462 382 EUR) galima paaiškinti gausiu dalyvavimu tarpšakinių organizacijų, gamintojų organizacijų ir

profesinių organizacijų, kurioms teko 67 proc. Sąjungos biudžeto (pvz., Nacionalinis tarpšakinis komitetas JAV ir Šveicarijos rinkoms), kad pagerintų ekonominės veiklos vykdytojų žinias ir sukurtų sąveikas su kitais ekonominės veiklos vykdytojais. Reikia atkreipti dėmesį, kad 2009 m. įmonėms teko 3 proc. įsisavinto biudžeto, 2010 m. – 53 proc., o tai vidutiniškai sudaro 33 proc.

Ispanijoje, kurioje vidutinės išlaidos vienam paramos gavėjui siekė 107 663 EUR, didžiąją projektų dalį buvo pateikusios įmonės ir gamintojų kooperatyvai. Taip pat galima pažymėti, kad šioje valstybėje narėje daug paramos gavėjų, priklausomai nuo tikslinių rinkų, pateikė ne vieną projektą.

3.5. Atlikti veiksmai

2009–2010 m. buvo atliktas 2781 veiksmas.

Kalbant apie 2.1 punkte nurodytus veiksmus, kurių forma gali skirtis (žr. toliau pateikiamą lentelę), galima pažymėti, kad vidutiniškai atlikta 1,7 veiksmo vienam projektui ir didelė dauguma projektų pirmiausiai orientuota į A veiksmą. Šis veiksmas praktiškai taikytas visų tikslinių rinkų atžvilgiu (70–90 proc. išlaidų), jį gali papildyti B ir C veiksmai, kurių atžvilgiu įsisavintos sumos yra akivaizdžiai mažesnės (5–20 proc. išlaidų).

Veiksmai (plg. 2.1 punktą)	Aprašai
A	Viešieji ryšiai, pirmiausia pirkėjų, žurnalistų, vyno specialistų, vadinamųjų vyno ugdytojų (angl. <i>wine educators</i>), vyno pardavėjų ir kt. atžvilgiu; prekybinės ryšių su spauda misijos, reklama ir skelbimai žiniasklaidoje, degustacijos, produktų pristatymai, brošiūrų ir kitos pagalbinės medžiagos rengimas, interneto svetainių, skirtų eksportui, kūrimas, prekių ženklų kūrimo ir vystymo išlaidos, skatinimo veiksmai pardavimo vietose, renginių organizavimas (susitikimai su platintojais, komunikacija, praktiniai seminarai).
B	Skatinimo renginiai trečiosiose šalyse, pvz., mugės, gatvių renginiai, vakarienės, seminarai ir degustacijos, rengiamos įvairiai publikai (žurnalistams, mažmeninės prekybos atstovams, importuotojams ir vartotojams).
C	Informacija apie gamybos sistemas ir produktų specifikacijas; susitikimai su visuomenės nuomonės formuotojais, žurnalistais, seminarai, degustacijos.
D	Rinkos tyrimai, ekspertų nuomonės ir patarimai rinkodaros klausimais, naujų produktų patvirtinimo išankstinis testavimas, išankstinis prekės ženklo pateikimo į prekybą patvirtinimas, tikslinės grupės, diskusijų grupės.

D grupei priklausantys veiksmai, skirti naujų rinkų bei atliktų veiksmų rezultatų vertinimo tyrimams, vykdomi retai.

Nors pagrindinė skatinimo priemonės žinia siejama su Sąjungos vynais su saugoma kilmės vietos nuoroda, saugomomis geografinėmis nuorodomis arba vynais su vyninės vynuogių veislės nuoroda, reikia pažymėti, kad dažnai ji yra perteikiama su nuoroda į valstybę narę, kurioje buvo pagamintas vynas. Valstybės narės iš tikrųjų patvirtina, kad ši nuoroda yra lemiama vykdomų veiksmų pridėtinės vertės atžvilgiu, ir teigia, kad trečiųjų šalių vartotojams dažnai sunku Sąjungos vynus lokalizuoti, ypač kai tai yra nedidelių šalių gamintojų vynai arba kai tai yra saugomos kilmės vietos ar geografinės nuorodos, kurios trečiojoje šalyje žinomos menkai arba visai nežinomos.

3.6. Pagrindinės tikslinės rinkos

2009 m. ir 2010 m. veiksmai buvo orientuoti į 42 trečiąsias šalis. Šias šalis galima suskirstyti į tris kategorijas:

- tradicinės konsoliduotos rinkos ir rinkos, kurias reikia sutvirtinti. Jose Europos gamintojai jau yra užėmę savo pozicijas; tai eksportui atviros rinkos, jose stebimas vartojimo augimas. Taip pat tai yra rinkos, į kurias orientuojamas aukštos pridėtinės vertės vyno pardavimas. (Tai JAV, Kanada, Šveicarija);
- besiformuojančios rinkos. Tai mažiau išvystytos rinkos negu pirmosios, nors Sąjunga į jas jau įžengusi. Visų pirma tai Azijos (Kinijos ir Honkongo, Japonijos, Pietų Korėjos, Singapūro), Rusijos, Meksikos ir Brazilijos rinkos. Kai kurios šių šalių sparčiai vystosi ir pasižymi dideliu potencialu (pavyzdžiui, Rusija ir Kinija). Kitos, pavyzdžiui, Japonija, išlieka stabilesnės ir jas plėsti yra sudėtinga;
- potencialios naujos rinkos, mažai žinomos rinkos, kurios dėl augančios ekonomikos gali atverti didelių galimybių. Tai tokios šalys kaip Indija ir kai kurios buvusios sovietinės respublikos.

Tik 37 proc. finansuotų projektų orientavosi į vieną rinką, o didžioji jų dauguma buvo skirti 2–7 skirtingoms rinkoms. Konstatuojama didelė geografinė veiksmų koncentracija; 75 proc. jų skirta 7 šalims (JAV, Kinijai ir Honkongui, Japonijai, Meksikai, Kanadai, Rusijai ir Šveicarijai), iš kurių 6 didžiausios rinkos pagal kiekį ir vertę sudaro apie 75 proc. Sąjungos eksporto 2010 m.

Į JAV rinką orientuojamasi labiausiai; jai skirta 22 proc. visų veiksmų ir 8 iš 9 valstybių narių, kurios naudojo priemonę, pirmiausiai orientavosi į šią rinką. Galima pastebėti, kad tam tikros valstybės narės pirmenybę teikia tam tikroms rinkoms. Pavyzdžiui, Ispanija – Meksikai, Portugalija – Brazilijai, Slovėnija – buvusioms Jugoslavijos šalims, Italija – Kanadai, Prancūzija – Kinijai ir Japonijai, Graikija – Rusijai, Austrija – Šveicarijai.

2009 m. ir 2010 m. vykdytų veiksmų tikslinės rinkos

JAV	Kinija Honkongas	Japonija	Meksika	Kanada	Rusija	Šveicarija	Brazilija	kitos
22%	11%	9,2%	8,1%	7,9%	7,8%	7,3%	3,7%	23,3%

4. VALSTYBIŲ NARIŲ VERTINIMAS IR PASIŪLYMAI

Visos valstybės narės, pasinaudojusios skatinimo priemone, mano, kad vyno sektoriui ji yra labai naudinga. Jos nurodo, kad po 2008 m. krizės nuo 2009 m. stebimas eksporto augimas, pirmiausia į rinkas, kurioms taikyta skatinimo priemonė.

4.1.1. Privalumai

- galimybė įmonėms gauti pagalbą, kurios neįmanoma gauti pagal horizontaliąją sistemą. Ši galimybė sektoriui suteikia didelio dinamizmo;
- tiesioginis poveikis trečiosiose šalyse, kuriose vykdomi veiksmai, kuriami nauji gebėjimai (prekybinių kanalų išmanymas ir jų atvėrimas, rinkos, teisės aktų išmanymas, klientų pažinimas, ryšių užmezgimas);
- įgyvendinimo lankstumas ir subsidiarumas sudaro sąlygas atsižvelgti į sektoriaus ypatumus ir į valstybių narių administracinę sistemą;
- galimybė kurti tarpšakinių, gamintojų ir profesinių organizacijų, įmonių bei įmonių asociacijų ir viešųjų įstaigų sinergijas ir papildomus veiksmus (pasiekiant papildomą tarpusavio poveikį);
- naujų rinkų atvėrimas, galimybė geriau susipažinti su rinkomis ir naujomis galimybėmis;
- geresnis vynų pritaikymas prie rinkų poreikių (gamybos, pakavimo, ženklinimo etiketėmis);
- dauginamasis poveikis kitiems paramos gavėjams; kuo daugiau atliekama veiksmų, tuo didesnis yra priemonės poveikis.

4.1.2. Trūkumai

- administraciniu požiūriu sudėtingas valdymas, į kurį pirmiausia dėmesį atkreipė Portugalija, Italija ir Austrija (konkrečiai – išlaidas pagrindžiančių pažymų tikrinimo sudėtingumas); besivystančių rinkų atžvilgiu reagavimo laikas gali būti pernelyg lėtas (vykdomų programų dalinio pakeitimo atveju);
- logistikos, techninių žinių ir paramos besivystančiose rinkose stoka;
- kai kurios valstybės narės, tarp jų – Italija ir Portugalija, pabrėžia, kad labai mažos, mažosios ir vidutinės įmonės susidūrė su daugiau sunkumų patenkinti sąlygas, kad galėtų pasinaudoti priemone (produktų turėjimas, ribotas eksporto techninio ir finansinio pajėgumas).

4.1.3. Valstybių narių pasiūlymai

Siekdamos pagerinti skatinimo priemonės išlaidų panaudojimo efektyvumą kai kurios valstybės narės, nors ir nepateikdamos konkrečių pasiūlymų dėl Sąjungos teisės aktų dalinių pakeitimų, siūlo

- priemonę išplėsti ir taikyti vidaus rinkai, atsižvelgiant į tai, kad ji yra didžiausia pasaulyje vyno rinka ir kad daugybę šios rinkos dalių užėmė trečiosios šalys, išvengdamos konkurencijos su Sąjungos vynais arba galimai apribodamos informavimui skirtus veiksmus;
- veiksmingai suteikti pirmenybę pasinaudoti priemone labai mažoms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms;
- pirmenybę teikti naujų rinkų tyrimui ir įmonių veiksmų vertinimui skirtoms priemonėms. Šios priemonės ypač svarbios tam, kad prieš imantis kitų veiksmų būtų galima gauti techninės ir su rinkodara susijusios informacijos;
- sukurti sąveiką su kitomis, labiau struktūrinio pobūdžio priemonėmis, visų pirma siekiant palengvinti ir sustiprinti ES ekonominės veiklos vykdytojų buvimą naujose rinkose (pirmiausia siekiant sukurti pirminius kanalus su importuotojais);
- padidinti administracinio nagrinėjimo veiksmingumą, pirmiausia numatant nustatyto dydžio išmokas veiksams, kuriems būdingos standartinės išlaidos, pavyzdžiui, kelionės išlaidoms.

5. IŠVADA

Praėjus vos dvejiems metams po to, kai valstybės narės pradėjo taikyti skatinimo priemonę, dar per anksti daryti galutines išvadas, pirmiausia dėl konkurencingumo didinimo ir dalyvavimo trečiųjų šalių rinkose. Nors vynų eksportas į tam tikras šalis, pirmiausia į rinkas, kurių atžvilgiu taikytos priemonės, nuo 2009 m. padidėjo, veiksmų, kurie turi įtakos prekybiniam srautams, sudėtingumas (valiutų kurso svyravimas, ekonomikos krizė, vietos politikos krizė, atitinkamų šalių teisės aktų kitimas ir pan.) neleidžia nustatyti, kokių mastu gauti rezultatai tiesiogiai priklauso nuo skatinimo priemonės.

Vis dėlto galima teigti, jog tai, kad per pirmus dvejus metus įsisavinti 122 mln. EUR, rodo didelę priemonės sėkmę ir tai, kad ekonominės veiklos vykdytojai ją labai vertina. Išlaidų prognozės, 2009–2013 m. laikotarpiui siekiančios 768 mln. EUR, rodo augantį susidomėjimą priemone, kuri skiriamų ES lėšų aspektu tampa antrąja pagalbos programų priemone (po vynuogynų perplanavimo ir konversijos priemonės);

Atrodo, kad skatinimo priemonė pirmiausia ypač leido sutvirtinti Sąjungos įmonių dalyvavimą tradicinėse eksporto rinkose ir suteikė progą, pasitelkus rinkos tyrimus, tirti ir įeiti į naujas rinkas.

Ypač įgyvendinimo lankstumas ir subsidiarumas skirtingų valstybių narių ar skirtingų regionų vyno sektoriams leidžia gerai priderinti skatinimo priemonę prie atitinkamų šalių ypatybių.

Be to, galimybė užmegzti naujus ryšius ir gauti reikiamų žinių tam, kad būtų galima prisitaikyti prie rinkų (nauji produktai, ženklavimas etiketėmis ir pan.) sektoriui suteikia ypač daug dinamikos.

Atsižvelgiant į tam tikras valstybių narių pastabas, būtų galima apsvarstyti tokias galimybes: 1) būtų galima sustiprinti skirtingų veiksmų ir skirtingų paramos gavėjų sinergiją; 2) geriau orientuoti naujų rinkų tyrimus, siekiant ateityje sumažinti eksporto priklausomybę nuo riboto rinkų skaičiaus; 3) tikslingiau atrinkti paramos gavėjus tam, kad priemonė būtų optimizuota ir, galiausia, 4) valstybėms narėms pateikti gaires, susijusias su projektų priimtinum parametrais.

Rengiant ataskaitą, kurią Komisija 2012 m. turi pateikti Tarybai ir Europos Parlamentui, galėtų būti apsvarstyta „labai mažų, mažųjų ir vidutinių įmonių“ kriterijus, taip pat galimybės pasinaudoti priemone sąlygos.